

ПРОФЕСІЙНО - ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРНЕТ- РЕСУРСІВ

Кохан О.М., старший викладач

Михайлова Н.О., старший викладач

Національний університет харчових технологій

У статті розглянуті інтернет-ресурси як засоби професійно-орієнтованого навчання іноземній мові студентів немовних навчальних закладів. Сучасні інтернет-ресурси сприяють формуванню таких комунікативних навичок як читання, письмо, говоріння, сприйняття іноземної мови на слух. Вони також слугують потужним мотиватором для вивчення іноземної мови студентами нефілологами.

Ключові слова: *Інтернет-ресурси, професійно-орієнтоване навчання, дистанційне навчання, веб-сторінка, блог, Інтернет-технології.*

В статье рассмотрены Интернет-ресурсы как средства профессионально - ориентированного обучения иностранному языку студентов неязыковых учебных заведений. Современные интернет-ресурсы способствуют формированию таких коммуникативных навыков как чтение, письмо, говорение, восприятие иностранной речи на слух. Они также служат мощным мотиватором для изучения иностранного языка студентами нефилологами.

Ключевые слова: *Интернет-ресурсы, профессионально- ориентированное обучение, дистанционное обучение, веб-страница, блог, Интернет-технологии.*

The article describes means for foreign language professionally oriented teaching of students nonlinguistic educational establishments through the use of Internet resources. Modern Internet technologies contribute to the formation of such communicative skills as reading, writing, speaking, and the perception of a foreign language by ear. They also serve as a powerful motivator for non-philology students to study foreign languages

Keywords: *Internet resources, professionally oriented education, distance learning, web- page, blog, Internet technologies.*

Актуальність дослідження. Стрімкий вихід України у світовий та європейський простір, інформатизація та комп'ютеризація суспільства вимагають від людини нових знань, умінь та навичок, які будуть адаптовані до умов інформаційного суспільства. Процеси, що відбуваються у зв'язку з інформатизацією суспільства, сприяють не тільки прискоренню науково-технічного прогресу, інтелектуалізації всіх видів людської діяльності, а й створенню якісно нового інформаційного середовища соціуму, що забезпечує розвиток творчого потенціалу індивіда. Один з пріоритетних напрямків інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти, що полягає в застосуванні нових інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічних цілей навчання. Оскільки знання іноземної мови є практичною необхідністю сучасної освіченої людини, то саме впровадження інноваційних методів навчання, якими є інформаційні технології, зокрема застосування інтернет-ресурсів, сприятиме оновленню і осучасненню викладання іноземної мови в немовному ВНЗ та сприятиме зростанню якості володіння іноземною мовою майбутніми фахівцями. Професійно орієнтоване навчання є пріоритетним напрямком у викладанні іноземної мови. [1].

Аналіз останніх досліджень. Зарубіжними вченими (Т. Hutchinson, А. Waters, Р. Strevens, Н. Widdoswon, Ch. Kennedy, R. Bolitho) розроблено методику навчання іноземних мов для професійних цілей – LSP (Language for Special / Specific Purposes), яку було впроваджено при навчанні багатьох немовних спеціальностей у вищих навчальних закладах України.

У галузі викладання іноземної мови професійного спрямування досягнуто значних успіхів. Про це свідчать дослідження О.Б. Тарнопольського та С.П. Кожушко, З.М. Корневої, Л.В. Гайдукової. На сьогодні існує багато термінів на позначення методики професійно орієнтованого навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей. Учені (П.І. Образцов, І.Ю. Іванова, В.Р. Сулейманова) професійно-орієнтоване навчання визначають як навчання, яке враховує потреби студентів у вивченні іноземної мови, які є наслідком особливостей майбутньої професії або спеціальності. Термін «професійно-орієнтоване навчання» використовується для визначення процесу викладання

іноземної мови в немовному ВНЗ, який спрямований на опрацювання літератури за спеціальністю, опанування професійної лексики і термінології, а також на комунікацію в галузі професійної діяльності. Зміст професійно-орієнтованого навчання іноземної мови зводиться до його взаємодії з фаховими дисциплінами, щоб набути додаткових професійних знань та розвивати професійно значущі якості особистості [2; 4; 6].

В останні роки значна увага в навчанні майбутніх фахівців іноземній мові приділяється використанню Інтернет-ресурсів (О.Б. Бігич, М.А Бовтенко,Л.І. Скалій, С. А. Фомін та ін.)

Мета статті полягає в тому, щоб розглянути можливості викладання іноземної мови професійного спрямування в студентів немовних навчальних закладів засобами Інтернет – ресурсів.

Виклад основного матеріалу. Професійно спрямоване навчання іноземній мові в немовних навчальних закладах потребує більш ретельного підбору навчальних матеріалів. Вони мають бути сучасними, відображати нові досягнення науки і техніки, орієнтуватися на спеціальність студентів. Використання аутентичних матеріалів, тобто текстів за фахом, все ж таки залишається головним джерелом для вивчення іноземної мови професійного спрямування [3]. Проте, за останнє десятиліття Інтернет став найдешевим і найпопулярнішим джерелом інформації. Інтернет забезпечує нас текстовою, графічною та звуковою інформацією. Використання Інтернет-технологій включає в себе:

- листування по електронній пошті з носіями мови, або тими, хто вивчає англійську мову як іноземну в інших країнах (сучасна, жива мова, оперативність інформації, можливість вивчення іншої культури, отримання знань з "перших вуст ");
- участь у телекомунікаційних міжнародних проектах (підвищення рівня володіння мовою, розвиток загального кругозору, отримання спеціальних, необхідних для виконання конкретного проекту знань);

- участь в телекомунікаційних конкурсах, олімпіадах, тестуванні (можливість отримати об'єктивну оцінку знань, самоствердитися, підготуватися до екзамену, участі в інших видах конкурсів та олімпіад);
- можливість оперативної безкоштовної публікації творчих робіт студентів;
- отримання самоосвіти на курсах безкоштовного дистанційного навчання.

На допомогу викладачам прийшло безліч Інтернет-ресурсів, які можна успішно використовувати у викладанні іноземної мови. Використання аутентичних матеріалів, тобто текстів за фахом, все ж таки залишається головним джерелом для вивчення іноземної мови професійного спрямування. А Інтернет є базою, де можна знайти безліч цікавих та корисних матеріалів, для того, щоб допомогти студентам покращити розуміння своєї спеціальності, оволодіти професійною термінологією, проводити наукові дискусії, мотивувати вивчення іноземної мови. Можна залучати і самих студентів для пошуку конкретної інформації в мережі Інтернет для подальшого її обговорення в аудиторії, або використання для доповіді чи презентації.

Спілкуючись в режимі он-лайн з іноземцями, молоді люди починають ставитися до іноземної мови інакше - вона перетворюється з навчального предмету в реальний засіб спілкування. Все це стає потужним мотиваційним фактором для вивчення іноземної мови.

Інтернет-ресурси дозволяють навчати всім видам мовленнєвої діяльності. Для навчання студенти можуть користуватися електронними посібниками, словниками, програмами-перекладачами, спілкуватися в чатах, брати участь у форумах. Це сприяє розвитку різних видів мовної діяльності. В учбовий процес можна впровадити систему електронного тестування, яке базується на програмі «Gift». Вона може значно зекономити час, особливо при проведенні початкового тестування для визначення рівня знань студентів. Дуже поширеними є електронні бібліотеки. Мережа Інтернет створила можливість для дистанційної форми навчання. Дистанційне навчання – це нова організація освітнього процесу, яка базується на принципі самостійного навчання студента. Дистанційне навчання надає змогу впроваджувати інтерактивні технології

викладання матеріалу, широко використовувати найкращі навчальні ресурси, надає можливість студентам обирати місце та час навчання, підвищуючи його творчий і інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, уміння взаємодіяти з комп'ютерною технікою і самостійно приймати рішення.

Одне з найскладніших умінь при вивченні іноземної мови – це аудіювання. Навичку сприйняття англомовної інформації на слух можна тренувати. Прослуховуючи аудіокнижки англійською, переглядаючи фільми і серіали мовою оригіналу, слухаючи англомовне радіо, ви розвиваєте здатність сприймати іноземну мову на слух. Завдяки цьому навичку ви не тільки стаєте повноцінним учасником спілкування іноземною мовою, але й можете формувати інші комунікативні навички: читання, письмо, говоріння. Для розвитку цієї навички рекомендуємо якісні ресурси:

<http://www.elllo.org> - ресурс, завдяки якому можна прослухати інтерв'ю різних людей з різних країн світу, саме завдяки цьому ресурсу можна навчитися сприймати мову і розуміти людей з різними акцентами. Elllo – це аудіотека з різноманітними матеріалами англійською мовою для прослуховування і тренування навички сприйняття англомовної інформації на слух.

<http://www.edition.englishclub.com>- Портал щотижня пропонує огляд цікавих новин. Прослуховуючи новини та виконуючи різноманітні вправи, студенти не тільки дізнаються багато корисної інформації, але й навчаться сприймати англомовну інформацію на слух.

<http://www.puzzle-english.com> - хороший портал для перегляду англомовних фільмів і серіалів з підбіркою додаткових матеріалів для розвитку мовних навичок до кожної серії.

Інтернет ресурс www.bbclearningenglish пропонує цікаві та, головне, сучасні тексти для вдосконалення компетенцій з аудіювання. Окрім самих текстів, можна також скористатися розділом Did you know?, в якому присутні додаткові культурні та мовні факти тієї чи іншої теми.

Дидактичні технології Інтернету дозволяють використовувати відеозаписи, онлайнвідео, аудіозаписи тощо, які сприяють включенню того,

хто навчається, в активне сприйняття автентичної розмови, лекції, повідомлення, розповіді, діалогу носіїв англійської мови. Навчальні сайти містять різноманітні матеріали такого типу. У рекомендаціях до їх опрацювання передбачене виконання попередніх завдань, в яких перед користувачем ставиться мета прослуховування або перегляду пропонованих матеріалів (напр., Listen carefully to the video and then answer the questions in the exercise). Особливої уваги заслуговує та можливість, яка надається в межах застосування YouTube – отримання за бажанням субтитрів до мовлення представленого відео (сервіси – записати текст аудіо за допомогою служби, яка застосовує технології Google з розпізнавання мовлення для створення автоматичних титрів до відео; включити титри; відключити титри; перекласти титри та ін.). На каналах YouTube (engVid, Let's Talk, Rachel's English bbclearningenglish і т.д.) розміщені загальні поради з вивчення англійської та правильної вимови, граматичні роз'яснення, корисний тематичний вокабуляр (починаючи з ресторанної лексики і закінчуючи словами про прибирання) тощо. Головне – викладачі цікаво подають матеріал, завдяки чому його легко засвоїти.

Інтернет - чудовий засіб для отримання інформації про останні події у світі. Практично всі значущі газети в світі мають свої web-сторінки. Інформацію щодо різноманіття періодичних видань можна отримати, завітавши за адресою (<http://www.wrx.zen.co.uk/bmonline.gif>). Ви отримаєте доступ до всіх британських видань. Регулярне читання газет англійською мовою може значно підвищити ваш рівень, розширити словниковий запас. До того ж ви помітите, що будувати речення буде набагато простіше, якщо згадати конструкції та фрази з газет. Ваша мова стане більш наближеною до носіїв, а не ламано-українсько-англійською, як це буває з тими, хто намагається перекладати з української на англійську, не читаючи автентичних статей, а лише підставляючи перші-ліпші їм слова зі словника. [5].

Дистанційне навчання (on-line learning) сьогодні відкриває безліч перспектив. Така методика має багато переваг перед стандартними типами навчання. Сьогодні заняття по скайпу допомагають досягти бажаного

результату в короткі терміни і з максимальним комфортом. Кожен може зайти на сайт Online-teacher і вибрати кваліфікованого і відповідального репетитора з найбільш популярним іноземним мовам. Онлайн-уроки іноземною мовою – це захоплюючий і інформативний процес вивчення і індивідуальний підхід. Для досягнення швидких результатів можна скористатися інтенсивними курсами з англійської мови. У базі є викладачі, які нададуть якісні знання і дітям, і підліткам, і дорослим.

Використання Інтернет-ресурсів для вивчення іноземної мови професійного спрямування розвиває у студентів здатність творчої інформаційної взаємодії, що впливає на ефективне вивчення іноземної мови, вони мають змогу проводити сумісну роботу над проектами. Інтернет-технології можуть бути успішно та доцільно використані на уроках з іноземної мови з метою пошуку студентами додаткової інформації з теми, що вивчається, для збору даних для створення комп'ютерної презентації, з метою перевірки рівня сформованості ЗУН студентів – робота з різноманітними онлайн-тестами, а також для роботи з онлайн-словниками.

Сучасні прогресивні методики та новітні технології допомагають викладачу ефективно вирішувати практичні, загальноосвітні та розвиваючі задачі, створювати, викликати та підтримувати мотивацію. Вони забезпечують процес самоосвіти під керівництвом компетентного викладача та надають студентам змогу оволодіти практичними вміннями та поступово увійти у світ професійного письмового та усного спілкування. Існує багато безкоштовних програмних ресурсів, що дозволяють викладачеві самостійно створювати різноманітні комп'ютерні матеріали для навчання іноземним мовам. Окремої уваги заслуговує спеціалізоване програмне забезпечення Moodle – платформа підтримки дистанційної освіти. Працюючи на основі платформи Moodle, викладач поступово ціле коло безперечних переваг Moodle, серед яких необхідно зазначити наступні:

1. безкоштовне розповсюдження;
2. інтенсивність програмної та технічної підтримка;
3. можливість використання різноманітних баз даних;

4. неможливість користування паролем без дозволу викладача;
5. відсутність потреби додаткового програмного забезпечення ;
6. простий для розуміння та користування;
7. можливість створення різноманітних оформлень веб-сайту або окремих дистанційних курсів;
8. вбудований візуальний редактор.

В Україні поступово отримує розповсюдження використання на уроках з іноземної мови онлайн-журналів, або щоденників, або блогів (blogs). Блог – це особистий веб-сайт, який організований у вигляді журналу або щоденника. Кожен запис датований, записи відображаються на веб-сторінці у зворотньому хронологічному порядку.

Хоча блоги, як правило, розглядаються як особисті щоденники, проте в них висвітлюються найрізноманітніші теми. Більшість користувачів мережі Інтернет люблять вести блоги, описуючи справи на роботі, захоплення, своїх вихованців, соціальні і політичні проблеми. Як правило, блог – це творчість однієї людини, хоча останнім часом стали популярні групові блоги. Сьогодні більшість блогерів користуються послугами 2 найбільш популярними блогерськими платформи – це blogger.com та blogspot.com. Читання іноземних блогів сприятиме щоденній/щотижневій практиці читання англійською мовою (при наявності відео у блогах, також ви тренуєте свої навички аудіювання); збільшенню словникового запасу; вивченню спеціалізованої лексики; *spelling* (правильне написання слів англійською). Ці сервіси дозволяють користувачам створювати нові блоги та блог-повідомлення за допомогою простих форм онлайн, при цьому не потрібно знати мови програмування або форматування. Вони є доступними для загального перегляду, передбачають дискусії, обговорення відвідувачів блогу з автором розміщених матеріалів. Автори зазвичай завантажують багато різноманітного мультимедійного контенту з різних сайтів, таких як www.youtube.com (відео), слайд-шоу і PDF-файли в SlideShare ,а також фотографії з таких сайтів, як Flickr - <http://www.flickr.com> . Блоги стали широко популярним в освіті, про що

свідчить 400 тисяч освітніх блогів, які організовано на освітньому сайті edublogs - <http://edublogs.org> .

Висновки . Отже, ресурси мережі Інтернет є безцінною і неосяжною базою створення інформаційного середовища для освіти та самоосвіти людей, задоволення їх професійних і особистих інтересів та потреб. Комп'ютерні навчальні програми мають багато переваг перед традиційними методами навчання. Вони дозволяють тренувати різні види мовної діяльності і поєднувати їх у різних комбінаціях, допомагають усвідомити мовні явища, сформувати лінгвістичні уміння та навички, створювати комунікативні ситуації. Використовуючи Інтернет-ресурси в навчальному процесі, викладач повинен ретельно продумувати свої цілі, оскільки безсистемне використання Інтернет-ресурсів навряд чи дасть бажаний результат, а також забезпечувати студентам необхідну підтримку (створення детальних інструкцій, проведення консультацій та технічних тренінгів). Проте, не варто відкидати традиційні методи навчання. Їх поєднання з новітніми технологіями зробить навчальний процес більш гнучким і динамічним та сприятиме позитивному результату.

Література.

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського видання С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

2. Коваль Л.М. Формування у студентів немовних вищих навчальних закладів англomовної професійно орієнтованої мовної компетенції / Л.М. Коваль // Науковий вісник НЛТУ України.–2010. – Вип. 20.4. – С. 318–321.

3. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных Интернет-технологий /П. В. Сысоев,М. Н. Евстигнеев.– М.:Феникс, Глосса-Пресс, 2010. – 180 с.

4. Образцов П.И. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку на неязыковых факультетах вузов: учеб. пособие / П.И. Образцов, О.Ю. Иванова. – Орел: ОГУ, 2005. – 114 с.

5. Полат Е.С. "Интернет на уроках иностранного языка". // "Иностранные языки в школе" № 2 2001 г.

6. Сулейманова В.Р. Профессионально-ориентированный подход в обучении студентов вузов иностранному языку [Электронный ресурс] // http://www.confcontact.com/20110225/pe2_sulem.htm.